

სპორტი ერთგული მებრძობია

საქართველოს ზედაპირული მუშაკები

ბაშ-ის მუშაკთა კავშირი

საბჭოთა ადამიანთა სურვილით ციხის ბინის თვალსაჩინო ცენტრში ბაიკალის ტბის ჩრდილოეთით და აღმოსავლეთით ერთ უზარმაზარ სამშენებლო მოედანზე იქცა. აქ შენდება ბაიკალ-ამურის რკინიგზის მაგისტრალი, რომლის სიგრძე 8200-მდე კილომეტრია. ამ საუკუნის მაგისტრალის გაყვანაში მთელი ქვეყანა მონაწილეობს. იგი და-მკვერთურ კომპაქტურულ მშე-

ნებლობად არის გამოცხადებული. ამ საუკუნეობით საქმეში თავისი წვლილი შეაქვს საქართველოს ახალგაზრდობასაც. ციხის მკაცრი პაპა წამთარში ბაშ-ის ტრასაზე ყინვა 50 გრადუსს აღწევს, ზაფხულში 40 გრადუსამდე სიცხე იცის) დიდ სიძნელეებს უქმნის მშენებლებს. აქ წარმატებით შრომა შეუძლიათ მხოლოდ ფიზიკ-

რად კარგად ნაწრთობ ადამიანებს, მხოლოდ მას, ვინც სპორტის მებრძობია. ახლახან ბაშ-ის ტრასაზე, კერძოდ დაბა ზეგოზდინში, სადაც საქართველოს წარმომადგენლები მუშაობენ, იმორჩაურა თბილისელმა უფროსმა, სპორტის ოსტატმა ბ. კამენსკიმ. დღეს გთავაზობთ მის რეპორტუს.

ქუთუთებსა და დაბამულ შარვლებში გამოწყობილ ახალგაზრდებს მინც ეტყობოდათ, რომ ყველა ფიზიკურად ძლიერი, ნაწრთობი, ნებისმიერი სამუშაოს დამძღვეი იყო. იმ დღეს თბორტრასაზე მუშაობდნენ. ზუსტად, მწყობრად აკეთებდნენ საქმეს, ყინვას თითქოს სულ არაფრად ავლებდნენ.

სალამოს მთელმა ბრიგადამ საერთო საცხოვრებლის ერთ-ერთ ოთახში მოიყარა თავი. ახალგაზრდებმა სეტყვასავით დამაყარეს შეკითხვები. მკითხველდნენ თბილისზე, სპორტის ახალ ამბებზე, თბილისის „დინამოს“ კალათბურთელთა პირველ თამაშებზე. მე კი, რასაკვირველია, მინტერესებდა მათი ცხოვრება და მუშაობა იქ, შორეულ ციხისში. აი, რას ამბობს ვაჟა შენგელია:

„ბაშ-ზე ჩვენი პატარა ჯგუფი 1974 წლის მაისის დამლევს ჩამოვიდა პირდაპირ კომპაქტორის XVII ყრილობიდან. შეველმურნეთ გადაგვიყვანეს 25 კილომეტრის დაშორებით, სადაც ტაიგაში ტყე უნდა გაგვეკაფა. კარგში ვცხოვრობდით. მაშინ ჩვენი ბრიგადი იყო სოსხუმელი ზურაბ ყალიჩაძე. მოტბერხი „დრუბა“ ყველამ პირველად ვნახეთ, მაგრამ მაინც სწრაფად შევეჩვიეთ საქმეს. მაგალითის ზურაბი გავძლევდა. გადაუჭარბებლად გეტყვი, რომ სუთი კაცის საქმეს აკეთებდა. ჩვენც ვცდილობდით

არაფერში ჩამორჩენილდით. ერთი სიტყვით, ორი თვის დავალება 18 დღეში შევასრულეთ და გვემასაც დიდდ გადავაჭარბეთ. სულ მალე მოვიპოვეთ ლიდერობა 40 კომპაქტორული ბრიგადის შეჯიბრებაში და პირველობა ოთხი თვის მანძილზე არ დავვიტოვია. ასე ვმუშაობდით: საღამოს სელები გეტბდა, ზურგი ვეტვიოდა, დაქნეცულები ვიყავით, მაგრამ საყვედური არავის დასცდენია. დამით კარგად გამოვიძინებდით და დილით ისევ სამუშაოდ მივემურებოდით. რა თქმა უნდა, ასეთი დამბული შრომის ასატანად კარგი ფიზიკური მომზადება საჭირო. ჩვენ ბავშვობიდანვე სპორტს მივღვეთ. ყველას გავლელი გვაქვს არაში სამსახური, სადაც ფიზიკურ წირობას დიდი ყურადღება ეთმობა. ახლაც, მიუხედავად იმისა, რომ ტაიგაში სპორტული ბაზები არა გვაქვს, თავს არ ვანებებთ ფიზიკურ ვარჯიშს, კროსებს, თხილამურებით სრიალს. ჩვენი ბრიგადიდან ბევრი კარგი სპორტისტი დაგვასახელოთ მაგალითად, ნოდარ გოგულაშვილი. იგი სპორტის ოსტატობის კანდიდატია კრივიში, 1968 წელს საქართველოს ჩემპიონი იყო იუნიორთა შორის. რესპუბლიკის ნაკრები გუნდის წევრია. არბაში სამსახურის დროს ნოდარმა გერმანიაში მყოფი საბჭოთა ჯარების ჯგუფის პირველობაში 11 ადგილი დაიკავა. იგი დაუსწრებლად სწავლობს საქართველოს ფიზკულტურის ინსტიტუტის III კურსზე. გრიგოლ დიბოვი ლატვიის ჩემპიონია ჭიდაობაში, სტანისლავ ზა-ლმინუვი ფეხბურთელია. ერთი სიტყვით, ფიზკულტურა და სპორტი ძალიან გვიყვარს. მალე მზად ფიზკულტურული კომპლექსის ნორმატივების ჩაბარებას დაიწყებთ“.

ზვიოზდინში დიდხანს არ დავრჩენილვარ — სულ ორი დღე გავატარე იქ. გავეცანი საუცხოო ახალგაზრდებს, რომლებიც ბამელთა მშურთახში აშენებენ საუკუნის გიგანტს. ისინი ნათლად ხედავენ მისანს. თავგანწირვით შრომობენ, დიდ პატიოტულ საქმეს აკეთებენ. ეს ახალგაზრდები საქართველოს მუშათა კლასისა და კომპაქტორის ღირსეული წარმომადგენლები არიან.

გემოთ ბაშ-ის მშენებლობა რვა წელიწადს უნდა გაგრძელდეს, მაგრამ ბამელთა ვალდებულება იკისრეს, რომ იგი დადგენილ ვადაზე დაამთავრონ. ეს პირობა უთუოდ შესრულდება. როცა პირველი ელექტრომაგლები დაარდვევენ ტაიგის მღვმარებას, ამაში საქართველოს წარგზავნილთა წვლილიც იქნება.

ბ. კამენსკი, სპორტის ოსტატი.

სურათზე: თბორტრასის მშენებლობაზე (მარცხნიდან — მ. დარგუაშვილი, ა. ოპანენიანი, თ. აბაევ); სპორტის ოსტატობის კანდიდატი კრივიში, გურჯაანელი ნ. გოგულაშვილი; ფეხბურთი თოვლზე.

აგტორის ფოტოები.

პროლეტარეთ ყველა ძეგენისა, შერტოდით!

1974 წ. № 260 (5290) დეკემბერი, სამუშაოთი. ფასი 3 კაპა.

საქართველოს სსრ მინისტრთა საბჭოსთან არსებული ფიზკულტურისა და სპორტის კომიტეტისა და პროფკავშირთა რესპუბლიკური საბჭოს ორგანო

ЛЕЛО Орган Комитета по физической культуре и спорту при Совете Министров ГССР и республиканского Совета профсоюзов

გაზეთი გამოდის 1934 წლის 13 აპრილიდან

სსრ კავშირის ჩემპიონატი

თბილისის „დინამო“ ლიდერის დაამარცხა

ანუ დაუსწრებელი პოლემიკა სკეპტიკოსებთან

დღემდე კალთბურთის ბევრ სპეციალისტს ეჭვი შეჰქონდა თბილისის „დინამოს“ შესაძლებლობებში და მის მაღალ სატურნირო მდგომარეობას რაღაც გაუგებარი, თითქმის გამოწვევილი მიზეზებით ხსნიდა. პირველად ამ სკეპტიკოსებს რწმენა მაშინ შეერყაო,

არმიელ მთამსვლელთა წარმატება

დამთავრდა სამჭოთა მთამსვლელთა წლებიანი სეზონი. ამ საახალწლო დღეებში შეჯამდა მათი მიღწევები სხვადასხვა შეჯიბრებაში. და აი, მოსკოვიდან სასიამოვნო ცნობა მივიღეთ: ამიერკავკასიის წითელდროშოვანი სამხედრო ოლიმპი მთამსვლელებს, რომლებსაც გ. ზუმბაძე ხელმძღვანელობდა, ოქტომბრის მდებარე ხედათ სსრ კავშირის შეიარაღებულ ძალთა ჩემპიონატში. ზუმბაძესთან ერთად ოქტომბრის მდებარე დამსწრეებს მკურდირი, გიუტაშვილი, ვ. სარქისოვა, გ. სტარნიჩა, ა. ბაროვსკი და გ. ვარდანინა, მათ მთავარ კავასიონის ქედზე შურაგასის პიკი დაიპყრეს. ამიერკავკასიის წითელდროშოვანი სამხედრო ოლიმპი მთამსვლელთა მეთრე ჯგუფმა ფ. შაპოვლოვის მეთაურობით მწვერვალ კიუქურტლოს დაპყრობისთვის ბრინჯაოს მედლები მიიღო. ამ ჯგუფში შედიოდნენ, აგრეთვე, ი. გულდიაშვილი, ა. ხერგანი და ვ. ლაბივიჩი.

ბ. კობრიპაძე.

როცა დინამოელებმა ორი მატჩი მოუგეს ხევრდლოვსკში „ურალ-მასს“.

მაგრამ იქვე მოიძებნა გამართლება, რომელიც დაახლოებით ასე უღერდა: „ურალმაში“ წლებულს ერთობ სუსტად თამაშობს და სხვა ფაქტორებმა იგი გაცილებით დამარცხებლად დაამარცხეს (რატომღაც მხედველობაში გამორჩათ ლენინგრადის „სპარტაკი“, რომელმაც პირველი მატჩი „ურალმასს“ მხოლოდ 5 ქულით მოუგო).

იყო სხვა მოსაზრებებიც, რომელთა მიხედვით თბილისის „დინამოს“ წლებულდელი წარმატება რატომღაც ეჭვის ქვეშ უნდა დაგვეყენებინა. ამ მოსაზრებებში მთავარი ვახლდათ ის, რომ „დინამომ“ ქულებზე უმთავრესად შინ დააგროვა, შედარებით სუსტ შეტოქებთან

შეხვედრებში. ვასაკვირია ერთი რამ: როცა ჭერი მიდგება ხოლმე 42-ე ჩემპიონატის ზოგად შეფასებაზე, ყველა ერთხმად აღნიშნავს, რომ უმადლეს ლიგაში სუსტი და ძლიერი გუნდები ადარ არსებობს. ხოლო, როცა თბილისელთა მიერ დაგროვებულ ქულებს უსინჯავენ კიბლს, ბრკვევა, რომ ზოგიერთი მათგანი გიანია (ანუ სუსტ გუნდებთან არის მოპოვებული და ამიტომაც ნაკლები ფასი აქვს).

მეორე დარტყმა სკეპტიკოსებმა ამ ორიოდ დღის წინათ მიიღეს „კალეფთან“ შეხვედრის შემდეგ. მითხველებმა კარგად იცინა, რომ თბილისელებმა პირველი მატჩი

(დასასრული მე-4 გვ.).

69-ე ჩემპიონატი

კარგი საახალწლო საჩუქარი მოუმზადა სპორტის გულშემატკვირებს შენანიშნავმა შატელმა ძალოსანმა ვ. ალექსეევმა. სულ რაღაც ათობდე დღის წინათ ზაპოროჟიეში გამართულ სსრ კავშირის თასის გათამაშებაში მან მსოფლიო რეკორდი დაამყარა აკვარში. და აი, გუმინწინ ალექსეევმა კვლავ შეუტია თავისივე მიღწევას აკვარში და კვლავ წარმატება მოიპოვა. ეს მონდა ლობიკეში, სადაც ჩატარდა სამჭოთა ძალოსნობის ერთ-ერთი ფუქემბელის ი. სპარეს მემორიალი. სპარე სსრ კავშირის რეკორდსმენი და ჩემპიონი იყო 1924-26 და 1932 წლებში. ამ შეჯიბრებაში ალექსეევმა 243,5 კგ ააქრა და ნახევარი კილოგრამი დაუმატა მსოფლიო რეკორდს. ეს ალექსეევის 69-ე შესწორება მსოფლიოს რეკორდების ცნობაში.

არადამაკმაყოფილებლად შეაფასეს

საქართველოში მძლევს მთის განვითარების ღონე საკავშირო დონის ზრდას რომ ვერ მიყვება, ეს უკვე გულისხმობს ნაკრებ გუნდში ორივე წარმომადგენელი კიდევ გვეყავს, მაგრამ ისინი საბჭოთა კავშირის სპორტკავადში ამინდს ვერ შექმნიან. რესპუბლიკაში „სპორტის დელოფის“ ჩამორჩენის მიზეზზე ბევრჯერ დაიწერა. ითქვა, რომ სპორტული ბაზები არ კმარა, ისეთი ბაზა კი, სადაც საკავშირო ჩემპიონატის, ან საერთაშორისო ასპარეზობის გამართვა მოხერხდეს, ერთიც არა გვაქვს.

იმის შესახებაც ბევრჯერ უმჯობესობა, რომ აჭარაში, აფხაზეთში, სამხრეთ ოსეთში, ქუთაისში, გორში, ზუგდიდში, რუსთაველაში და თვით თბილისშიც კი ნიჭიერი, პერსპექტიული მძლევანების გამოვლენისა და აღზრდისთვის სპეციალისტები უწინდებურად აღარ მუშაობენ, საგალო მდგომარეობას გულუხვად აღვივებთ უსწავლობის, უპერსპექტიურო სპორტსმენებთან დროს უქმად კარგავენ და საკმაოდ მაღალ ხელფასსაც იღებენ.

მდგომარეობის გამოსწორებისთვის ღონისძიებებიც დაიასა, რამდენიმე მწვრთნელი დისასა კიდევ, მაგრამ, რაინადაც მიღებულ დადგენილებათა შესრულების შემოწმებისთვის თავს აღარაინ იშურებდა, იმის გამო, რომ დამანაშავნი, ფუჭად მომუშავე მწვრთნელები პარტეტორთა და მფარველთა ზრუნვით ადგილებს ინარჩუნებდნენ, ერთი შეხედვით საქმიანი გადაწყვეტილებანი გადაწყვეტილებად რჩებოდა.

ყოველივე ამან ის გამოიწვია, რომ რესპუბლიკაში არა მარტო მძლევანთა შორის მომუშავეთა რაოდენობამ იკლო, არამედ მაღალი კვალიფიკაციის სპორტსმენთა რიცხვაც. თუ 1972 წელს მძლევანთა რესპუბლიკაში 8 სპორტის ოსტატი მომზადდა, 1973 წელს ეს ციფრი სამამდე შემცირდა, 1974 წელს კი სპორტის ოსტატთა რიცხვს ერთი კაციც არ შემატებია.

თუ 1972 წელს სსრ კავშირის 10-10 უძლიერესი მძლევანის სიაში საქართველოს 6 სპორტსმენი (4 ვაჭი და 2 ქალი) მანაც იყო, 1973 წლის შედეგების მიხედვით ამ სიაში ჩვენი მხოლოდ 4 ვაჭი დარჩა. 1972 წელს ორმა მძლევანმა საერთაშორისო კლასის სპორტის ოსტატის ნორმატივი შეასრულა. მხოლოდ ორი წლის მანძილზე კი მათ აღარაინ შემატებია.

ანალოგიური მდგომარეობაა მოზარდა მძლევანთა შორის. მართალია, საქართველოს ნაკრებში 1972 წლის მოსწავლეთა საკავშირო სპორტკავადში III გუნდური ადგილი დაისაკუთრა, მაგრამ 1974 წელს სპორტობლად დავისით უკან.

სსრ კავშირის ხალხთა VI სპორტკავადისთვის მზადებაშიც საიმედო ბევრი არაფერი გვაქვს. V სპორტკავადში ნაკრების 29 წევრიდან 12 ქალი იყო. კოლექტივის საერთო IX ადგილზე გავიდა. VI სპორტკავადისთვის 28 სპორტსმენის შერჩევა მოხერხდა, რომელთა შორის, სამწუხაროდ, მხოლოდ ორი ქალია — მ. ალიაკრინსკაია და ლ. ტულუში.

მძლევანთა 250 ხელფასით მომუშავე მწვრთნელი გვეყავს, მაგრამ მათი დიდი უმრავლესობის კვალიფიკაცია დღევანდელ მოთხოვნებს საგრძნობლად ჩამორჩება. თუ მშდ კომპლექსის ნორმატივების ჩამარბეულთა მაჩვენებლებს გადავხედავთ, ვნახავთ, რომ 56 ათასზე მეტი მოზარდიდან, რომლებსაც ნორმატივები ჩაუბარებიათ, უმეტესობას 100 მეტრი 14-16 წამში გაურბენია. ეს რომ სიყალბე, მიწურების შედეგი არ იყოს, რატომ ვერ აღზარდეს მათგან ვერც ერთი მძლევანი?

მშდ კომპლექსის ნორმატივების ჩაბარებას წინააღმდეგობა იმსპექტორები აკონტროლებდნენ. ეს თანამდებობა ახლაც უნდა შემოვიღოთ. მშდ კომპლექსის ნორმატივების ჩაბარებაზე მკაცრი კონტროლი უნდა დაუწყდეს, რომ მოზარდა მომზადების ნამდვილი სურათი ვნახოთ, ნიჭიერი მოსწავლეები გამოვავლინოთ და მათი რიგებიდან მძლევანთა ჯგუფები შევავსოთ.

ვევლა ესა და სხვა უამრავი ნაკლი არ იქნებოდა, მძლევანთა რესპუბლიკური ფედერაციას ხეირიანად რომ ემუშავა, ფიზკულტურისა და სპორტის რესპუბლიკური კომიტეტის შესაბამის განყოფილებას მხარში ამოსდგომოდა, გადაჭრით ებრძოლა სიყალბესთან, მიწურებთან, უქარა მწვრთნელები და სპორტსაზოგადოებები, რომლებიც „სპორტის დელოფის“ განვითარებისთვის არაფერს აკეთებენ, ემსიღებინა, მკაცრად გაელაშქრა პროტექციონის, მაიპელობის წინააღმდეგ, არ დაეშვა ისეთი ფაქტები, როცა რესპუბლიკური სპორტკომიტეტი წოდებებს დაუმასურებლად ანიჭებდა. გაეისწინოთ, მაგალითად, რომ ვინმე კურჩეკოსა და ბანისს, რომელთაც საქართველოს მძლევანთა განვითარებისთვის არაფერი გაუკეთებიათ, რესპუბლიკური კატეგორიის მსახურს წოდება მიანიჭეს, ხოლო ღირსეულთა (მაგალითად, სამეტრედიელი ვაჭაკიძისა) ამგვარი წახალისების საქმეს გაუთავებლად აკანსურებდნენ.

ვევლაფერი ეს ითქვა და სხვა საგანგაშო ფაქტებიც აღინიშნა ამ დღეებში გამართულ საქართველოს მძლევანთა ფედერაციის პლენუმზე, რომელზეც საანგარიშო მოხსენებით გამოვიდა ფედერაციის თავმჯდომარე მ. სამსონაძე.

ინფორმაციებით გამოვიდნენ მსახურ კოლეჯის პრეზიდენტის თავმჯდომარე მ. მალაქოვი და საქართველოს მძლევანთა ნაკრების უფროსი მწვრთნელი ი. სანძიბაძე.

კამათში მონაწილეობდნენ: თ. როქმანოვა („შრომითი რესურსები“), ე. ალიშაიანი (ქუთაისი), ო. ხერხეულიძე („სპორტსმენი“), ა. შერბინა (მძლევანთა უმაღლესი სპორტული ოსტატობის სკოლა), ზ. ჯარაშენელი (თბილისის სპორტკომიტეტი), ნ. დუმბაძე (უმაღლესი სპორტული ოსტატობის № 1 რესპუბლიკური სკოლა).

კამათში მონაწილეობდა: თ. როქმანოვა („შრომითი რესურსები“), ე. ალიშაიანი (ქუთაისი), ო. ხერხეულიძე („სპორტსმენი“), ა. შერბინა (მძლევანთა უმაღლესი სპორტული ოსტატობის სკოლა), ზ. ჯარაშენელი (თბილისის სპორტკომიტეტი), ნ. დუმბაძე (უმაღლესი სპორტული ოსტატობის № 1 რესპუბლიკური სკოლა).

კამათში მონაწილეობდნენ: თ. როქმანოვა („შრომითი რესურსები“), ე. ალიშაიანი (ქუთაისი), ო. ხერხეულიძე („სპორტსმენი“), ა. შერბინა (მძლევანთა უმაღლესი სპორტული ოსტატობის სკოლა), ზ. ჯარაშენელი (თბილისის სპორტკომიტეტი), ნ. დუმბაძე (უმაღლესი სპორტული ოსტატობის № 1 რესპუბლიკური სკოლა).

კამათში მონაწილეობდნენ: თ. როქმანოვა („შრომითი რესურსები“), ე. ალიშაიანი (ქუთაისი), ო. ხერხეულიძე („სპორტსმენი“), ა. შერბინა (მძლევანთა უმაღლესი სპორტული ოსტატობის სკოლა), ზ. ჯარაშენელი (თბილისის სპორტკომიტეტი), ნ. დუმბაძე (უმაღლესი სპორტული ოსტატობის № 1 რესპუბლიკური სკოლა).

კამათში მონაწილეობდნენ: თ. როქმანოვა („შრომითი რესურსები“), ე. ალიშაიანი (ქუთაისი), ო. ხერხეულიძე („სპორტსმენი“), ა. შერბინა (მძლევანთა უმაღლესი სპორტული ოსტატობის სკოლა), ზ. ჯარაშენელი (თბილისის სპორტკომიტეტი), ნ. დუმბაძე (უმაღლესი სპორტული ოსტატობის № 1 რესპუბლიკური სკოლა).

კამათში მონაწილეობდნენ: თ. როქმანოვა („შრომითი რესურსები“), ე. ალიშაიანი (ქუთაისი), ო. ხერხეულიძე („სპორტსმენი“), ა. შერბინა (მძლევანთა უმაღლესი სპორტული ოსტატობის სკოლა), ზ. ჯარაშენელი (თბილისის სპორტკომიტეტი), ნ. დუმბაძე (უმაღლესი სპორტული ოსტატობის № 1 რესპუბლიკური სკოლა).

კამათში მონაწილეობდნენ: თ. როქმანოვა („შრომითი რესურსები“), ე. ალიშაიანი (ქუთაისი), ო. ხერხეულიძე („სპორტსმენი“), ა. შერბინა (მძლევანთა უმაღლესი სპორტული ოსტატობის სკოლა), ზ. ჯარაშენელი (თბილისის სპორტკომიტეტი), ნ. დუმბაძე (უმაღლესი სპორტული ოსტატობის № 1 რესპუბლიკური სკოლა).

კამათში მონაწილეობდა: თ. როქმანოვა („შრომითი რესურსები“), ე. ალიშაიანი (ქუთაისი), ო. ხერხეულიძე („სპორტსმენი“), ა. შერბინა (მძლევანთა უმაღლესი სპორტული ოსტატობის სკოლა), ზ. ჯარაშენელი (თბილისის სპორტკომიტეტი), ნ. დუმბაძე (უმაღლესი სპორტული ოსტატობის № 1 რესპუბლიკური სკოლა).

კამათში მონაწილეობდა: თ. როქმანოვა („შრომითი რესურსები“), ე. ალიშაიანი (ქუთაისი), ო. ხერხეულიძე („სპორტსმენი“), ა. შერბინა (მძლევანთა უმაღლესი სპორტული ოსტატობის სკოლა), ზ. ჯარაშენელი (თბილისის სპორტკომიტეტი), ნ. დუმბაძე (უმაღლესი სპორტული ოსტატობის № 1 რესპუბლიკური სკოლა).

კამათში მონაწილეობდა: თ. როქმანოვა („შრომითი რესურსები“), ე. ალიშაიანი (ქუთაისი), ო. ხერხეულიძე („სპორტსმენი“), ა. შერბინა (მძლევანთა უმაღლესი სპორტული ოსტატობის სკოლა), ზ. ჯარაშენელი (თბილისის სპორტკომიტეტი), ნ. დუმბაძე (უმაღლესი სპორტული ოსტატობის № 1 რესპუბლიკური სკოლა).

სპორტსმენთა ნაკრები		მდგომარეობა	1974 წლის	81 დეკემბრისთვის
50-მეტრიანი აუზისთვის				
სახეობა	შედეგი	რეკორდსმენი	დამყარების წელი	
ქალიზნობილები				
თავისუფალი სტილი				
50 მ	28,8	ლ. სუინა (გაგრა, „განთიადი“)		1972
100 მ	1.03,2	ლ. სუინა (გაგრა, „განთიადი“)		1974
200 მ	2.19,3	ნ. პობტაპოვა (თბილისი, „დინამო“)		1974
400 მ	4.46,2	ნ. პობტაპოვა (თბილისი, „დინამო“)		1974
800 მ	9.47,0	ნ. პობტაპოვა (თბილისი, „დინამო“)		1974
1500 მ	21.40,0	საწყისი ნორმატივი		
შტაფეტა				
4x100 მ	4.24,8	სპორტსმენთა ნაკრები (გ. მეტრეველი, ნ. გელაძე, ი. პობტაპოვა, ლ. სუინა)		1974
ბრასი				
50 მ	39,0	მ. პირლიანოვა (თბილისი, „დინამო“)		1971
100 მ	1.21,9	მ. პირლიანოვა (თბილისი, „დინამო“)		1971
200 მ	2.52,0	მ. პირლიანოვა (თბილისი, „დინამო“)		1971
გულაბა				
50 მ	32,2	თ. ლეპავეიშვილი (თბ., „დინამო“)		1968
100 მ	1.07,8	თ. ლეპავეიშვილი (თბ., „დინამო“)		1970
200 მ	2.27,1	თ. ლეპავეიშვილი (თბ., „დინამო“)		1970
ბატერფლაი				
50 მ	35,2	მ. პობტაპოვა (თბ., „განთიადი“)		1971
100 მ	1.10,6	ლ. სუინა (გაგრა, „განთიადი“)		1974
200 მ	2.41,0	მ. პობტაპოვა (თბ., „განთიადი“)		1972
კომბინირებული				
200 მ	2.33,4	ლ. სუინა (გაგრა, „განთიადი“)		1974
400 მ	5.35,7	ლ. სუინა (გაგრა, „განთიადი“)		1974
კომბინირებული შტაფეტა				
4x100 მ	4.53,2	სპორტსმენთა ნაკრები (შ. გოწალიანი, ვ. პობტაპოვა, ნ. გეგიაშვილი, ლ. სუინა)		1974
ვაჭაკები				
თავისუფალი სტილი				
50 მ	25,9	ბ. ბიჭინი (თბილისი, „დინამო“)		1971
100 მ	56,9	მ. პობტაპოვა (თბილისი, „დინამო“)		1971
200 მ	2.03,7	ბ. ბიჭინი (გაგრა, „განთიადი“)		1972
400 მ	4.19,1	ბ. ბიჭინი (გაგრა, „დინამო“)		1974
800 მ	9.16,0	მ. პობტაპოვა (თბილისი, „დინამო“)		1972
1500 მ	17.07,3	ბ. ბიჭინი (თბილისი, „დინამო“)		1974
შტაფეტა				
4x100 მ	3.55,8	სპორტსმენთა ნაკრები (გ. გოდერძიშვილი, ს. მაქაროვი, ა. ვეჩიანი, ა. ბავინი)		1972
4x200 მ	8.29,5	სპორტსმენთა ნაკრები (გ. მაქაროვი, ა. ვეჩიანი, ს. გოდერძიშვილი, ა. ბავინი)		1972
ბრასი				
50 მ	33,3	მ. პირლიანოვა (თბილისი, „დინამო“)		1967
100 მ	1.10,3	მ. პირლიანოვა (თბილისი, „დინამო“)		1971
200 მ	2.32,5	მ. პირლიანოვა (თბილისი, „დინამო“)		1971
გულაბა				
50 მ	30,6	მ. პობტაპოვა (თბილისი, „დინამო“)		1970
100 მ	1.01,5	მ. პობტაპოვა (თბილისი, „დინამო“)		1970
200 მ	2.11,8	მ. პობტაპოვა (თბილისი, „დინამო“)		1972

განთიადი გოგონა ლ. სუინა საქართველოს ერთ-ერთი საუკეთესო მოცურავე გახლავთ. საქართველოს მოცურავეთა ნაკრების მესვეურები, სსრ კავშირის ხალხთა VI სპორტკავადისთვის მასზე დიდ იმედებს ამყარებენ. ეს იმედი კიდევ უფრო განმტკიცდა კიევში გამართულ სსრ კავშირის თანხის გათამაშებაში. როგორც ვიწყევბოდით, სუინამ იქ ვეძლეა მეტად 100 მეტრზე გულაბა ცურვაში გამოიჩინა თავი, სადაც III ადგილი დაიკავა (1.10,0). 50, 100, 200 და 400 მეტრზე გულაბა ცურვის ჯამში იგი V ადგილზე აღმოჩნდა.

სურათზე: ლ. სუინა.
ა. გურასაშვილის ფოტო.

განვიღო პერიოდში საქართველოს ფედერაციის მიერ გაუქმებული მოზარდა პლენუმმა არადამაკმაყოფილებლად შეაფასა.

მოქმედი ფედერაციის პრეზიდენტის არჩევნები, ფედერაციის თავმჯდომარედ არჩეულია ნ. დუმბაძე, მიაღვილებ — ლ. გიორგაძე, პასუხისმგებელ მდივნად — ა. ბელუკაძე.

შეიქმნა მსახურ კოლეჯის პრეზიდენტი (თავმჯდომარეობა კ. მალიშვილი დაეკავა) და მწვრთნელთა საბჭო (თავმჯდომარე ბ. დიანავი).

ეს ერთი და სხვა ბრაკალი..

პირველი სამტრია სპორტული პლაკატის გამოცემის დღიდან, რომლითაც სპორტი საშუალოდ დაუკავშირდა სხეობის ხელშეწყობის ისეთ პოპულარულ დარგს, როგორცაა ფერწერა, 55 წელიწადზე მეტი გავიდა. „სვეტოზრის“ დაკვეთით დამზადებული პირველი პლაკატის შემდეგ ფუნჯის ოსტატებმა ასობით და ათასობით შესანიშნავი ნაწარმოები შექმნეს. სპორტისა და სელოფანის ურთიერთკავშირის ამსახველი გამოფენები სსრ კავშირის ხალხთა სპორტკავადებისა და ოლიმპიური თამაშების შემადგენელი ნაწილი გახდა.

სპორტულ თემაზე შექმნილი პირველი ქართული პლაკატის ისტორიაც მანვარ საუკუნეზე მეტს ითვლის, მაგრამ ცოცხალი გამწვანება არაა: ჩვენი მხატვრები დიდ ვალში არიან სპორტის მოყვარულთა წინაშე. რატომღაც თითქმის იმეათობად იქცა ორიგინალობით გამორჩეული და მაღალი გემოვნებით შესრულებული ქართული პლაკატი. არადა, ასეთი პლაკატების საქართველო, რაც დრო გადის, მით უფრო იზრდება. ქართული პლაკატს ასე დანატრებელი რომ ვართ, მისი გამოჩენა დიდ სიხარულთან ერთად ალბათ ამიტომაც იწვევს „ყინულის დაძვრის“ დიდ იმედსაც. ამიტომ გაგვანარა საქართველოს სსრ განათლების სამინისტროს ინიციატივით გამოშვებულმა, მხატვარ დ. ბაშალიშვილის მიერ მშდ კომპლექსის თემაზე შესრულებულმა პლაკატმა (უნდა აღინიშნოს, რომ მშდ კომპლექსისადმი მიძღვნილი პლაკატები დღემდე არ გვქონდა). მხატვარმა თავისი ნამუშევრები (თხზი პლაკატი) მიუძღვნა მშდ კომპლექსის სამ საფეხურს, რომლებიც მოსწავლეთათვის არის განკუთვნილი.

და ბოლოს, ერთი სურვილი: სპორტული პლაკატების გამოცემა ეიზოლოური მოვლენა არ უნდა იყოს. დროა, ქართული მხატვრობა მხარში ამოუდგეს სპორტს და ფუნჯად მიყვებოს თანამედროვე ფიზკულტურულ მოძრაობას.

თ. ბაჩანიძე.

ორივე ესკალავს რელივიზიზმით

ფეხბურთი

ნეთუ იგი ქუთაისში სამბუკოთა სეკლი-სუფლები გამარჯვებასთან ერთად შე-მოვიდა და ქალაქის მკვიდრთაგან პირ-ველი ფეხბურთელი ჩემი თანატოლე-ბი იყვნენ? არა, ასე არ ყოფილა. ამას მარტო იმიტომ როდი ვამბობ, რომ „შეგარდენის“ წევრები წელიწად-ღმა ორ-სამჯერ თავიანთს საყვედრებელ გამოსვლებზე ასე ოც წუთს ბურთსაც ატარებდნენ და ამ მშვენიერი თა-მამის რაღაც საკვლავ იმიტაცია გვი-ჩვენებდნენ. არა, ქუთაისში ნამდვილი ფეხბურთელები იყვნენ, მაგალითად, ნ. ლევივა, კ. ჟანო, ს. იმნაძე, მ. ბეიბი, დ. ვ. ამბოკაძეები, ნ. სანოვი, ლ. ხო-ტივაი, შ. მდივანი, ა. შოროქოიანი, ბ. ყიფიანი, ბ. და პ. კანდელიაძე, დ. ბადრიძე, ბ. და ს. არუგველი. ფეხბურთელთა გუნდები იყო გვითა-ორივე გიმნაზიაში და რეალური სასწავ-ლოებში. ისინი აწყობდნენ შეხვედ-რებს ერთმანეთთან, ფოთლებთან, ზუ-გიდილებთან. მაგრამ 1918-1919 წლებში ეს ფეხბურთელები დაიფანტ-ნენ, უფრო სწორად, საშუალო სასწავ-ლებლის დამთავრების შემდეგ თბი-

ლის მიაშურეს სწავლის გასაგრძელებ-ლად. ზოგიერთი მათგანი შემდეგში ცნობილი ფეხბურთელი დადგა (ძეები ამბოკაძეები, ლ. ხოტივაი, ს. იმნა-ძე, ნ. სანოვი, ს. არუგველი) და ა. შორიანიანთან ერთად თამაშობდა ქა-ლაქის საუკეთესო საკლუბო გუნდში, რომელსაც ხან „გოსსენტი“ ერქვა, ხან „ქართული“, „დურუჯი“, ხან სხვა. ამ-ბოკაძეები, ლ. ხოტივაი და ს. იმნა-ძე თბილისისა და საქართველოს ნაკ-რავლებში შეიყვანეს. როგორც ხე-დავით, ქუთაისში იმთავითვე იყვნენ კარ-გი ფეხბურთელები.

მაგრამ მოხდა ისე, რომ მათი წინ-ვლის შემდეგ ქალაქში ნამდვილი ფეხ-ბურთი. ჩავიდა და ჩემს თანატოლებს ყამირზე დასჭირდათ ყველაფრის დაწე-ვა. ასეა რა გვიჭირს. სავარისია თა-მამი მოსურვით, რომ შენს განკარგუ-ლებშია მინდობი, მწკრივული, ბურ-თები. ხისტრატეგულად გაემყვანებენ დადგენილი პროგრამით, შეგარებებს გეყვებიან, ზაფხულობით სპეციალურ ბანაკშიც გზავნიან (ხშირად ასეც ხდება). რაც მთავარია, თამაშს გან-მარტობენ კი არ სწავლობ, უფრო, როგორ თამაშობენ უფროსები, შენა-ნიბიცა და ჩამოსვლებიც. ეს კიდევ რა არის, შენს განკარგულებაშია სპე-ციალური ლიტერატურა, ტელევიზორი, კინო, შეგიძლია ნახო საუკეთესო საბ-ჭოთა და უცხოური გუნდების თამა-ში. ჩვენ? ჩვენ თვალაშუშებული ვსუ-ტებოვით ვიყავით, სიარულს რომ სწავ-ლობდნენ და ყველაფრს ცხვირით ეხლე-ბიან. ჩვენ ვიყავით გულურები და ესა-მლებელ კანძულზე და დამოუკიდებლად ვქმნიდით საფეხბურთო ცვილიზა-ციას.

თუმცა, შეიძლება მთლად ასე არც იყო, რადგან ქალაქში არსებობდა ჩამოსულთა ორი გუნდი. მაგრამ მათი თამაში იმ დონეზე იდგა, როცა მთავარი იყო ბურთი დარტყმით ჩვენს (პატარა ბიჭები ვიყავით) და, როგორც კი წამოვიზარდეთ, ვეზოვით კიდევ მათ. ერთი სიტყვით, თუ ტულანკანს, სემონოვსა და იაცეკის არ ჩავთვლით, ჩამოსულები ფეხბურთის ქალაქში კარგი ფეხბურთელები არ მყავდა. ასე რომ, მასწავლებელიც არავინ იყო და ამ გუნ-დებს ჩვენთვის მნიშვნელობა ჰქონდათ უფრო ორგანიზაციულ თვალსაზრისით. საშუალება გვქმნებოდა მათი ბურთით გვიტამაშა მინდორზე, სადაც კარები იდგა.

ჩვენთვის ესეც რაღაცაა ნიშნავდა. თავიდან რომ ჩვენი ფეხბურთი არავის სჭირდებოდა, ჩვენიც არავინ დაინტერ-ესებოდა, არავინ დაგვხმარებდა. ვი-ყავით ჩიტები თავისუფალნი და თა-ვი. ისე გაგვიწვდა, როგორც ვაზრებე-დით.

ბურთი მთელი პრობლემა იყო. თავ-დაპირველად მთელ ქალაქში სამი ცალი თუ იქნებოდა და ამ ბურთებსაც სული ძლიერ ედგა. საფარს ჩვენ თვითონ ვკე-რავდით ორპირის ქუჩაზე სარკებიდან ფსონით ნაყიდი იოქნილი ტყავისგან. უფრო ცუდად იყო კამერების საქვე-რუსტარული, ტყვიასავით მძიმე, ავტო-კამერებისგან დაშინებული, ოქროს ფასი ღირდა.

რაც შეეხება ბუცებს, 1923 წლამდე ქუთაისში ერთადერთი წყვილი იყო. ეს თეთრი ბუცები, რომელიც შურა ჩა-რების ჩამოსტანის თბილისიდან, ქალაქის ერთგვარ ღირსშესანიშნაობად იქცა. შურას საორტად მოსწონდა თა-ვი და ბუცებს მუდამ რძით წმენდდა. მაღე მდგომარეობა ცოტა გამოსწორდა. ზოგიერთ ჩვენგანს სარაზობა ემარჯვე-ბოდა. ისინი თავისთვისაც იყვრებდნენ ბუცებს და ამხანაგებსაც არ სწყუბდნენ გულს, ვისაც კი ტყავის საყიდელი ფე-ლი ჰქონდა. მაგრამ უმეტესობა იმით გამოდიოდა სათამაშოდ, რასაც ღმერთი მისცემდა. ზოგიერთი ფეხბურთელიც თამაშობდა. თავდაპირველად ბურთს უმეტესად სკოლის ეზოში ვთამაშობ-დით, შესვენებებზე. ამიტომ გასაკვირი არ არის, რომ ჩვენი გუნდებიც სას-

კოლო ნიშნის მიხედვით იყო ჩამოყა-ლიბებული.

პირველ ტექნიკურში შეიქმნა „ტრი-უმი“, მეორეში — „ბაშა-არკი“, რომელსაც შემდეგ „მერცხალი“ დერ-ქვა, მესამეში — მე-3 ტექნიკურის გუნდი. არ გაგივირდეთ, რომ ფეხბუ-რთელთა გუნდებთან დაკავშირებით მხოლოდ ტექნიკურებს ვიხსენებთ. უბ-რალად, იმ წლებსას სასკოლო რეჟიმის მიხედვით, ქალაქში ყველა საშუა-ლო სასწავლებლიდან უფროსი კლასე-ბის (მე-4 კლასს ზევით) მისწავ-ლებში რამდენიმე ხნით შეკრიბეს და ასე ჩამოყალიბეს ეს „ტექნიკური“.

რასაკვირველია, სკოლის ეზოებში თამაშს არ ვეკრებოდით. სწორად გაკვეთილების დამთავრების შემდეგ სასაფლაოზე მივიდიოდათ სათამაშოდ. ეს დიდი ხნის მიტოვებული სასაფლაო ცივობა გორაკზე იყო, სადაც ივანო-ვის ქუჩის რაიონში, და იხედვით ერთი ბეწო, პირდაპირ გამოწყვედილი ჩანდა გარს შემოჯარულ სასაფლაოში.

აი, აქ, სივრძით დაახლოებით 50 და სიგანით 30 მეტრამდე „მოედანზე“ ერთი გუნდი გორაკზე თამაშობდა, მე-ორე გორის ძირში. ეს კიდევ არავფიცი. უარესია ის იყო, რომ საფლაოს ქვები მუხლის თამაშად გაშლის საშუალებას არ გვაძლევდა დროდართ კი ყოვე-ლივე ამას შეუზღებოდას მტკრევის ხმავე ემარტობდა და მაშინ იძულებული ვიყავ-ით გავცვივით გვემეფა თავისთვის.

ქალაქში მიხედვით სულ არ იყო, მით უმეტეს, შეგარებისთვის გამოთა-ღები მინდობი. მანამდე, ჩვენსამდე, შეხვედრებს ხანდახან მესხეთის ქუჩაზე, ხაზრის მოედანზე აწყობდნენ (ახლა იქ ბაღია). ჩვენი ქალაქის საფეხბურთო ცხოვრებაში ყველაზე მნიშვნელოვანი მოვლენები კი 1923 წლამდე მკადის დროიდან შემორჩენილი ყაზარკების პლატოზე ხდებოდა. მისი მინდობი, მანდალია ქვიანი იყო და ალავ-ალავ ძირკვებიანიც, მაგრამ მანაც ზომების მიხედვით უფრო უახლოვდებოდა ნორ-მალურს. რაც მთავარია, ქალაქში მხო-ლოდ აქ იდგა ფეხბურთის ძეგლები. 1923 წლის ზაფხულისთვის კი ახალ-გაზრდობამ ფეხბურთისთვის გამოიყენა საბსტნე მინდობი რუბინის ქუჩაზე და ჩვენმა წევრებმა თუ შეკრებილებმა იქ გადაინაცვლა.

სწორედ ამ დროს სწორედ იმ ბიჭე-ბმა, რომლებმაც ჩამოყალიბეს „ტრი-უმი“, „მერცხალი“ და მე-3 ტექნი-კურის გუნდი, სათავე დაუდეს მედ-მიგ საფეხბურთო ცხოვრებას ქუთაის-ში. ამიტომ, ფეხბურთი, ისინი უნდა დავასახლოვოთ.

ჯანჯარა „ვეროკაში“

1922 წლის დეკემბერში ქუთაისში ჩამოვიდა საქართველოს ერთ-ერთი უძლიერესი გუნდი „გოსსენტი“. მო-ეწყო არსებითად პირველი საქალაქ-თამაშის მატჩი, რომლითაც დამ-

თავრდა ქალაქის საფეხბურთო იზოლი-რება. ჯერ თუნდაც ამიტომ, ეს მატჩი მნიშვნელოვანი ეტაპი იყო მისი ფეხ-ბურთის ისტორიაში. მაგრამ კიდევ უფრო მნიშვნელოვანია სხვა გარემო-ება: ქუთაისში ჩამოვიდნენ ისეთი ფეხ-ბურთელები, რომელთაც ჩვენ თანაბარ მტოქეობას ვერ ვაწვედით და ამი-ტომ ვერც კმაყოფილი დავრჩებით ჩვენი თამაშით. რა თანაბარი მტოქე-ობა — ჩვენ ოსტატობით მოსამზა-დებელი კლასის მოწაფეები ვიყავით, გოსსენტლები კი უკვე აყრიოხუზად ფეხბურთდნენ სიმწიფის ატესტატზე. ფეხბურთელები 15-16 წლის მოზარდები უნდა შევჯიბრებოდით უფროს, რო-გორც იტყვიან გაფორმების ხანაში მყოფ სპორტსმენებს; ფსიქოლოგიურად — დარცხვინილი დაუსრულებელი თაყ-ვანისმცემლები ჩვენს კერებს. წარმა-ტების ყველგაგარი იმედი გადაწურე-ლი გვქონდა. მით უფრო დიდი იყო „გოსსენტი“ ჩამოსვლის, კარგი ფეხ-ბურთელების, კარგი ფეხბურთის ნახ-ვის პროპაგანდისტული მნიშვნელობა.

გოსსენტლებმა თითქოს გამოაფხიზ-ლეს ქუთაისის ფეხბურთი. მათი ჩა-მოსვლის შემდეგ ქუთაისში ფეხბურ-თელთა გუნდებისა და თვითონ ფეხ-ბურთელებიც საგრძნობლად მომრავ-ლდნენ. გარდა ამისა, უკვე აღარ გვა-კმაყოფილებდა მანამდე წესად მი-ღებული სიბრძნე: „ურტკი და ირ-ბინე“.

შესვედრა დღის 2 საათზე მოეწყო. უმეშორი დღე იყო. წვიმის შემდეგ მინდორზე გუბები იდგა. დეკემბრის სიცხე ძველ-რბილში ატანდა. ერთი სიტყვით, ამინდი ამკარად ხელს გვიშ-ლიდა. შესვედრის წინ ვვარჯიშობდით და თან ცალი თვალით გოსსენტლებს ვუყურებდით. შორიდან მათ ყველას ვიცნობდით, ახლა კი ჩვენს თვალში იდგნენ და ვაჩქრვდით, ვინ ვინ იყო. აი, თურმე როგორები ყოფილან ძვინა ფურები, ნიო და ვახტანგ ამბოკაძე-ები, ლედიკო ხოტივაი, სიომა იმნა-ძე, გეგულია მახათაძე... მაგრამ ყვე-ლაზე მეტად ანდრო ჟორდანიათა ვე-კრდებოდით. პირველი შთაბეჭდილე-ბით მან ამკარად ვაგვიცურა იმედი. ჩვენ გვეგონა, რომ ვახსავდით, ასე ვთქვათ, ვრენადღეს, იგი კი ჩველებე-რივი ტანხორილიც კაცი აღმოჩნდა; ველოდით ყუბამისებურ დარტყმებს, ის კი ხანტად ათამაშებდა ბურთს ფე-ხის წვირით. ასე თამაში რომ ჩვენც შეგველოც, ამიტომ უკვე ვიფიქრეთ, რომ, როგორც ქუჩის, ისე არ ვწიშმ. მაგ-რამ თამაში დიწყო თუ არა, ყველა-ფერი მისცევ თავის ადგილზე დადგა. ასეა ძნელიცაა და არც საჭიროა მთელი თამაშის მსვლელობის გახ-სენება. გოსსენტლები ცხრანი იყვნენ და ალბათ ამიტომ მხოლოდ მიზინა-ლური უპირატესობით მოიგეს. მაგ-რამ განა ანგარიშია მთავარი?!

შესხვებებმა განსაკუთრებით ნათ-ლად შემოინახა პირველი, ბავშვური შთაბეჭდილებები. ამიტომ ის მატჩიც გუმიანდობით მასსუს. ჩემი ცხოვ-რების მანძილზე ბევრი ჭეშმარიტად დიდი ფეხბურთელი მინახავს — ყვე-ლაზე სწრაფებიც, — ყველაზე ვირტუო-ზულებიც; მე მინდორზე მინახავს თვით პელებ — სრულყოფილი ფეხ-ბურთელის ნიმუში. მიუხედავად ამი-სა, მასტაბების — იმ ძველი, გულ-ურყვილი სიტაბუკისთვის დამახასი-ათებელი და დღევანდელი მკაცრი მას-შტაბების რაღაცნაირი არევის ძა-ლით, მე დღემდე ვევის უსწრაფადა-დურებება ვ. ამბოკაძის მამინდელი ბიჭები, ხოლო ანდროს თამაში სრუ-ლყოფილების გვირგვინი მგონია. რა გასაკვირი, ჩვენ რომ მასთან უმწიონი ვიყავით, მაშინაც, როცა პაეკად თა-მამშობდა, და მაშინაც, როცა ფორტა-რდის როლში გამოდიოდა. მისმა თამაშ-მა გავაოცა, გავაოცა, მით უმეტეს, რომ ამ ფეხბურთელის უდიდესი ტა-ლანტი მუდამ ბრწყინავდა უხამებდა ერთმანეთს ბუნისის უხავლოდ ფლობის უნარს, განსაკუთრებულ ანტიკურებას და ურველო სანახაობრივ მიმზიდვე-ლობას. ახლა რომ წარმოვიდგენათ, როგორი გემუწვებოდა მისი თამაში

ჩვენ, მით უმეტეს, რომ იფიქრებდნენ-ლის გამადიდებელი — ლედიკოს თვე-ლით. ყოველწინა მინდობის სწავლებ-მგორიდა, ყოველი მისი მოძრაობა ადა-მიანის შესაძლებლობის ზღვარად, რა-ღაც მიუწვდომლად და აბსოლუტურ-რად. ჩვენი შთაბეჭდილება დავეკვი-რებინა პირველად ნახსამ „მკარატელა“ დარტყმამ და შენობის მეორე სა-რთულზე მძლავრად დარტყმული ბუ-რთით ჩალეწილი ფანჯრების წვრიალ-მა...

3. მდინარი.

(გაგრძელება იქნება)

საახალწლო სარეჟისარი

ჩვენი რესპუბლიკის ბალმინტო-ნისტები მულამ წუხდნენ, რომ სპორტის ამ ლამაზი და მიმზიდვე-ლი სახეობის წარმომადგენლებს ქართულ ენაზე არავითარი სახელ-მძღვანელი არ მოეპოვებოდათ. და აი, წინის მაღალზეში გამოჩნდა პირველი მერცხალი — „ბალმინ-ტონის ანბანი“. წინის ავტორები ა. ვალოიკი და ო. შარკოვი მოვიგ-თარობენ ბალმინტონის ისტორიის, საბჭოთა ქვეყანაში მისი განვითარ-ების შესახებ. აქვე მხევევრობით ფართად ბურთით მეკრებიან წე-სებს, თამაშის კანონებსა და ტექ-ნიკას. ინტერესი არც ბალმინტო-ნის ინიციატორის გაკეთების სწავ-ლება დავიწყებოთ.

წიგნი თარგმანი ბალმინტონის დიდ თაყვანისმცემელს, რესპუბლიკ-ური კატეგორიის მსახურს, ინიციატორს აპირსანოვს ეკუთვნის (რედაქ-ტორია ე. მაისურაძე, მხატვარი — რ. მახარაძე).

ა. ახვიანი.

ო. ბლოხინი — წლის საუკეთესო ფეხბურთელი

ყოველკვირეულ დამატება „ფეხბურთელი“ ტრადიციულად მკვს ყველაზე წლის დასასრულს შურისაღიხილა შორის ჩატარე-ბული გამოკითხვით გამოავლი-ნოს წლის საუკეთესო ფეხბურთელი. წარსულ წლებში შურისაღიხილ-ისა ამ რეჟისორებს შორის შე-მდეგ საუკეთესო ფეხბურთელე-ბად ორ-ორჯერ მინდობულ იყვნენ მოსკოვის „ტორპედოს“ მთავა-რები ვ. ვორკონი და ე. სტრელოვი, თითოჯერ — კი-ვიტილები ა. ბიბა, ვ. მუნტაიანი, ე. რუდეკოვი, ო. ბლოხინი, ავ-რეთვე, მოსკოვის არმიელი ა. მესტერნიოვი და მოსკოვის სპარ-ტაკელი ე. ლოვჩივი.

წლელს სსრ კავშირის საუ-კეთესო ფეხბურთელად კვლავ მიჩნეულია კივიტი „დინამოსა“ და სსრ კავშირის ნაკრების თავ-დასხმელი, სპორტის ოსტატი ო. ბლოხინი, რომელსაც 67 უზ-რნალისტმა (98-დან) მისცა პირ-ველი ხმა, 17-მა მეორე და ერ-თმა — მისვამე. სულ ბლოხინმა მიიღო 236 ქულა.

II ადგილზე გავიდა კივიტი „დინამოსი“ თავდასხმელი ვ. ვერემევი (62 ქულა), III — მოსკოვის „სპარტაკის“ მეკარე ა. პროხორი (60 ქულა).
ამ 8 ლაურეატის გარდა შურ-ნალობისტმა საუკეთესოთა შორის დაახებულეს ე. ლოვჩივი, ს. ოლშანსკი, ვ. ნიკოლოვი, ვ. პავ-ლეიკო, ვ. ონოშჩენკო, ა. ანდ-რეასიანი, ვ. სტარუხინი, ვ. მა-კაროვი, ვ. ფიოდოროვი, ე. მა-ჩაროვი, ლ. ბურიაკი, შ. მაჩაი-ძე, ვ. ხაძინაიანი, შ. ბულგა-კოვი, ვ. მუნტაიანი, ვ. ევრეტი-ტოვი, ვ. კოლოტოვი, ვ. ფედო-ტოვი, შ. ბურციოლა, ა. ონ-კინი, შ. ლაზარიათი, ნ. ოსიანინი, ე. კოხინევიჩი, ვ. ლეშჩაკი, ს. მროსოვი, ვ. კუნევიტოვი, ვ. პილგოვი.

თასი — გათუხვალვს

დამთავრდა სტუდენტ ფეხბუ-რთელთა რესპუბლიკური თასის გათუხვალვა. სანტრესო ბრძოლე-ბის შემდეგ ფინალში თამაშის უფ-ლება მოიპოვეს ბათუმისა და სო-სის პედაგოგიური ინსტიტუტების გუნდებმა. ეს მატჩი 28 დეკემ-ბრის შედგა ნეიტრალურ მინდორ-ზე — ლანჩხუთში.

ბათუმელთა კარგად ჩატარეს გადაწყვეტი შეხვედრა, გაიმარჯ-ვეს ანგარიშით 2:0 და დაუწულ-ნენ საპატიო თასს.

ჯანჯარა „ვეროკაში“

იყო დრო, მოქალაქე ქალები გაურ-ბოდნენ ვაჭრებთან თამაშს. უფრო სწო-რად, ვაჭრები ქალებს სერიოზულ მტოქეობად არ მიიჩნევდნენ. ახლა აღარა-ვის უკვირს ვაჭრების ტურნირში ქალის მონაწილეობა და სერიოზო ადგილზე გასვლაც კი. ეს ყველაფერი ნონა გაფ-რინდაშვილის დამსახურებაა. ჭარბის დედოფლის მიერ გაკვლეულ გზას ამ-ყამად ბევრი მოქალაქე ქალი მიჰყ-ვება. მათ შორის არის 13 წლის მია ჩიმურდანიძე.

„ლელოს“ წინა ნომერში ვიუწყებთ-

საბულისხმო წარმატება

დით, რომ მიამ თბილისის ჭარბის სახსლის ვაჭა IV ჩემპიონატში გაი-მარჯვა და თასი მოიპოვა. ეს საბულის-ხმო წარმატება. გაგანობთ შეჯიარე-ბის საბოლოო შედეგებს:

- I მ. ჩიმურდანიძე — 10,5 ქუ-ლა, II. თ. ლომია — 9,5, III. ა. ბოკუჩავა — 9,5, IV. ვ. ჩხეიძე — 7,5, V. ე. გედევაიშვილი — 7, VI. ვ. ვეფხვიშვილი — 6,5, VII. რ. კაპანაძე — 6, VIII. კ. კაპაძე-ნი — 4,5, IX-X. მ. ვირსალაძე, ვ. წაულაძე — 4-4, XI. თ. გვარ-ჩალაძე — 3,5, XII. გ. ბონდარენ-

კი — 8, XIII. ა. მდინარი — 2,5.

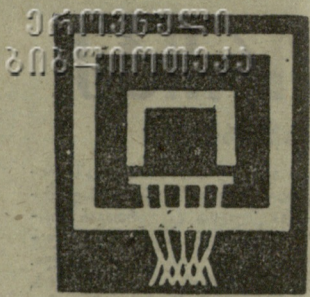
მოქალაქე ვოგონამ ყველაზე მეტი — 10 შეხვედრა მოიგო, დაამარჯ-ვის სტატეტი ლეშია და ბოკუჩავა. ეს მრავალმეტყველი ფაქტია. აღსანიშ-ნავია ისიც, რომ ჩიმურდანიძემ მებრ-ძოლის უსამური თვისებები გამოა-ვლინა: ლიდერობისთვის სპორტულ ღუ-ელში იგი მტკიცედ, საკუთარ ძალაში დაჯერებული პარტიის პარტიზე იგზე-და.

ამ წარმატებით ნიჭიერმა ვოგონამ ფიციანულად მოიპოვა საქართველოს ვაჭა 1975 წლის ჩემპიონატის ფინა-

ლში თამაშის უფლება (ამ ტურნირში უწინ ნ. ვაჭის დამნილი და ნ. ალექ-სანდრელი მონაწილეობდნენ, მაგრამ მათ პერსონალურად იყვედნენ).

სასახლის თასისთვის თამაში მიას-თვის საუკეთესო წევრთა იყო სსრ კავ-შირის მოქალაქე ვოგონატი ჩემპიონ-ნატის წინ. ეს ტურნირი 2 თვემდე დაიწყო ვილნიუსში. მათთან ერთად ღღეს ვილნიუსის მიემგზავრებთან მისი კოლეგებიც — ოსტატობის კანდიდატე-ბი ნ. ოხლეიანი, ნ. გურიელი, ქ. მე-ლაშვილი, კაბუკა ჩემპიონატის მო-ნაწილნი გ. ხაიერეთი და გ. გრძე-ლიშვილი.

თ. ნინოშვილი.

„დინამო“ (მ.) — ცსკა 86.80 და 78.89, „სტატბა“ — „სპარტაკი“ 72.86 და 97.91, — „სტროიტელი“ — ცსკა 58.100 და 84.95, „ქალღმერთი“ — „დინამო“ (თბილისი) 100.69 და 72.55.

გათამაშების ცხრილი
მდგომარეობა 31 დეკემბრისთვის

თ. მ. წ. ბ. ქ.	ცსკა	16	15	1	1484-1119	15
„ქალღმერთი“	14	11	3	1265-1096	11	
„დინ.“ (მ.)	14	10	4	1316-1101	10	
„სპარტაკი“	18	10	8	1502-1447	10	
„ქალღმერთი“	14	8	6	1188-1083	8	
„რტი“	16	7	9	1294-1371	7	
„დ.“ (თბ.)	14	6	8	1088-1211	6	
„სტროიტელი“	14	5	9	1147-1230	5	
„ურალ“	14	1	13	1014-1430	1	
„სტატბა“	14	1	13	1082-1292	1	

შენიშვნა: ცხრილში შეტანილი არ არის შედეგები: „სტროიტელი“ — „სტატბა“ და „სპარტაკი“ — „დინამო“ (თბილისი).

პირველი დამარცხება და პირველი გამარჯვება

ბოლო დეკადის მატჩებს დუბლირთა სატურნირი ცხრილში არსებითი ცვლილებები არ შეუტახია. პირველი დამარცხება განიცადა ცსკა-მ მოსკოვის დინამოლებთან შეხვედრაში, მაგრამ არმიელებს ქულების ისეთი მარჯი აქვთ, რომ ამ შედეგს მათ სატურნირი მდგომარეობაზე გავლენა არ მოუხდენია.

პირველი ქულა აიღო ვილინიუსის „სტატბამ“, თანაც დამარცხა ლენინგრადის „სპარტაკი“, გუნდი რომელიც რეალურად იბრძვის ერთ-ერთი საპირიზო ადგილისთვის.

გამოიკეთა მდგომარეობა და სატურნირი ცხრილში ორი საფეხურით მაღლა აიწია რტი-მ. ეს მან მოახერხა კუევის „სტროიტელთან“ გამარჯვების შემდეგ.

თბილისის „დინამოს“ დუბლირებმა ორივე მატჩი წააგეს ტალინში. ისინი ახლა VII ადგილზე იმყოფებიან.

გთავაზობთ ბოლო დეკადის შესვენარათა შედეგებს: რტი — „სტროიტელი“ 87:73 და 82:79, „ქალღმერთი“ — „სპარტაკი“ 70:81 და 93:85.

ორივეჯერ „სტროიტელი“

პირველი, 29 დეკემბერი, ადგილობრივ „სტროიტელმა“ მეორე მატჩი ვილინიუსის „სტატბას“ მოუგო ანგარიშით 80:64 (40:23). პირველი შეხვედრაშიც ქულა მასპინძლებმა აიღეს — 73:66 (42:26).

გათამაშების ცხრილი

მდგომარეობა	30	დეკემბრისთვის				
თ. მ. წ. ბ. ქ.						
„სპარტაკი“	19	16	3	1586-1329	16	
„დინამო“	(თბ.)	15	13	2	1307-1214	13
ცსკა	16	12	4	1465-1301	12	
„დინ.“ (მ.)	14	10	4	1198-1062	10	
„ქალღმერთი“	14	8	6	1161-1155	8	
„ქალღმერთი“	14	6	8	1129-1121	6	
„სტროიტელი“	16	6	10	1285-1329	6	
რტი	16	3	13	1253-1422	3	
„სტატბა“	16	2	14	1203-1412	2	
„ურალ“	14	1	13	1110-1352	1	

თბილისის „დინამო“ ლიდერის დაპარცხა

მთავრად, მეორეში კი, ფაქტიურად, ბოლო მომენტში გაუშვეს ხელიდან გამარჯვება.

ახლა მესამე, საბოლოო დარტყმის დღეც დადგა, რომლის შემდეგაც, ვფიქრობთ, შეწყდება ახალი მიწების ძებნა. „დინამომ“ ლენინგრადში დაპარცხა ჩემპიონატის ერთპიროვნული ლიდერი, აღიარებული ფავორიტი ანგარიშით 88:68 (44:29). დაპარცხა იგი საკალათბურთო ხელოვნების უკვლა პუნქტში ისე, რომ შედეგი ერთხელაც არ ყოფილა საეჭვო. „სპარტაკი“, რომელიც შეხვედრას 12 ქულათაც კი აგებდა, მთელი მატჩის მანძილზე მდევრის როლში იყო და ისე დაამთავრა ბრძოლა, რომ ერთხელაც არ გასულა წინ.

ბორსტკოვი ავსოლუტური ჩამკიონია

გუმინწინ მოსკოვის ძველ ცირკში კრივის მოყვარულთა ნამდვილი ზეიმი იყო. ჭერ ერთი იმით, რომ განახლდა მოსკოველ და ლენინგრადელ მოკრივეთა ტრადიციული შეჯიბრება, მეორეც იმით, რომ შედგა სსრ კავშირის აბსოლუტური პირველობის ფინალი კრივისში.

მოსკოველ და ლენინგრადელ მოკრივეთა შეხვედრაში მინიმალური უპირატესობით (17:16) გამარჯვების მასპინძლებმა.

ავსოლუტური პირველობის ფინალში ერთმანეთს შეხვედნენ ორსკკელი ე. გორსტკოვი (91 კგ) და მაკადანელი ე. ვისოცკი (94 კგ). პირველი რაუნდი, ვისოცკის უპირატესობით აღინიშნა, მაგრამ მას წარბი გაუსვდა. მეორე რაუნდში უფრო აქტიური გორსტკოვი იყო. მესამე რაუნდს უნდა დაესახელებინა გამარჯვებული, მაგრამ ვისოცკის წარბზე ჭრილობა კიდევ უფრო უარესად გაეხსნა და ბრძოლა შეწყდა. გამარჯვება გორსტკოვის მიეკუთვნა.

ე. გორსტკოვის, ე. მახალიოვისა და ე. ოგორენკოვის შემდეგ გორსტკოვი მეოთხე მოკრივეა სსრ კავშირის კრივის ისტორიაში, რომელმაც ეს მაღალი წოდება მოიხვეჭა.

ს უ რ ა თ ვ ე: ე. გორსტკოვი.

ამერიკელი დიდოსტატი თამაშს აპირებს

დღეს ჰადრაკში მსოფლიო პირველობით დაინტერესებულ გულშემატკივრებს ადევნებთ მხოლოდ ერთი კითხვა: შედეგია თუ არა ფიშერ-კარპოვის მატჩი? ეს ორთაბრძოლა 1975 წლის 1 ივნისს უნდა დაიწყო, 17 თებერვლამდე კი ფიშერ-მატჩის მასპინძელი ქვეყანა უნდა შეარჩიოს.

15.10 დეკემბერს მალაიზიის საკურორტო ქალაქ პენანგში სწორედ ამ საკითხების განხილვად გაიმართა ფიშერ-ბიურის სხდომა.

სხდომაზე მძაფრი დისკუსია გაჩაღდა. აშშ-ს ჰადრაკის ფედერაციის წარმომადგენელი ე. ელმონდსონი და ფიშერ-ს ვიცე-პრეზიდენტი ფ. კამპომანესი (ფილიპინები) მოთხოვნად წაიკითხეს ფიშერის სურვილის მიხედვით, თავიანთ წინადადებებს ისინი იმით ახაზებდნენ, რომ ჭრუტი ფიშერი თავის სიტყვას მანაც არ გადათქვამს (ამერიკელი დიდოსტატი მოთხოვს, რომ თამაში გაგრძელდეს 10 მოკვამდე პარტიების რაოდენობის განუსაზღვრელად; ხოლო იმ შემთხვევაში, თუ ანგარიში 9:9 აქნა, ჩემპიონს ტიტული დარჩეს).

ელმონდსონმა მოითხოვა, რომ მისი წინადადების გამო მოეწყო ეროვნული ფედერაციების კენჭისყრა წერილობითი დაკითხვით. ეს ფიშერ-ს წესების დარღვევაა. კამპომანესმა წამოაყენა წინადადება, ფიშერი და კარპოვი ერთმანეთს მოსალაპარაკებლად შეეხვედრონ. მაგრამ მან იქვე აღიარა, რომ ამ შეხვედრაზე ლაპარაკი იქნება მხოლოდ დათმობებზე კარპოვის მხრიდან.

ბიურის წევრებმა ფიშერ-ს ნიცი კონგრესის გადაწყვეტილება (მატჩის თამაში 10 მოკვამდე, ოლენდ ისე, რომ 80 პარტიაზე მეტაზრ გათამაშდეს) მტკიცედ დაიცვეს, ხოლო სხვა წინადადებები ერთხმად (კენჭისყრით) უარყვეს. გამარჯვა სამართლიანობამ.

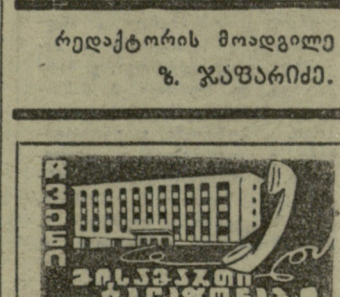
უკვლეა გააოცა ფიშერ-ს პრეზიდენტ მ. ეივს სიტყვებმა სხდომის შემდეგ: „ახლა საბჭოთა საპარტაკო ორგანიზაციას შესანიშნავი შესაძლებლობა აქვს იმისა, რომ მსოფლიო გააოცოს ასეთი განცხადებით: ფიშერი, თქვენ მართალი არა ხართ. უპატონოსობა მეტრეკეს მოსთხოვთ იმაზე უარეს პირობებში თამაში, ვიდრე ჩემპიონის ტიტულისთვის ბრძოლის დროს თავად გქონდათ. და მანაც, ჩვენ ნამდვილ სპორტულ თვისებებს გამოვიჩინებთ და ამ მატჩს ვითამაშებთ თქვენ პირობების დაცვით, რათა დაგამტკიცოთ, რომ გვსურს იგი შედეგს...“ რა თქმა უნდა, ფიშერს სამართლიანი იქნებოდა, რომ ფიშერის მსოფლიო ჩემპიონისთვის მოეთხოვა მატჩის თამაში ფიშერ-ს მიმართული წესებით.

ბოლოდროინდელი ცნობებით, ფიშერი შესამჩნევად გააქტიურდა. როგორც ჩანს, იგი აპირებს მატჩის თამაშს.

ამერიკის უფრანალი „ნიუსვიკი“ წერს: „...სპეციალისტებს შორის უკვლავ გაგრძელებული აზრი ის არის, რომ ბობა კარგად აწონდა-წონის მატჩის ორგანიზატორი ქვეყნების წინადადებებს საპირიზო ფონდის შესახებ, კიდევ ცოტა ხანს „ითამაშებს“ ფიშერ-ს ხელმძღვანელების და კარპოვის ნერვებზე, ხოლო შემდეგ, სულ ბოლო მომენტში გამოვა თავშესაფრიდან, რათა ბრძოლას შეუდგეს“. ეს შეხვედრება სავსებით სწორი უნდა იყოს. ფიშერს სურს დიდი ფული მოიგოს. მან განაცხადა, მუშავედ აღიზნე მეტი უნდა მივიღო. საპირიზო ფონდის ხუთი მერვედი გამარჯვებულს ეძლევა, სამი მერვედი — დამარცხებულს. რაც უფრო დიდი იქნება ეს ფონდი, ცხადია, გამარჯვებულს მით უფრო მეტი შეხვედება.

ფიშერ-ს ბიურომ ამსტერდამში

თ. გიორგაძე.
რედაქტორის მოადგილე
% ჯაფარიძე.

გაზეთი გამოდის ყოველდღივად, გარდა ორშაბათისა და პარასკევისა. რედაქციის მისამართი: 380096. თბილისი, ლენინის ქ. № 14. დეპრეზიისთვის — თბილისი, „ლელო“.

ტელეფონები: რედაქტორი — 99-56-14, 93-97-50, რედაქტორის მოადგილე — 93-97-57, პასუხისმგებელი მდივანი — 93-97-52, მასობრივ-გაზეთულ-გრაფიკული განყოფილება — 93-97-55, სპორტული განყოფილება — 99-56-47, 93-97-53, ფინანსური განყოფილება — 99-81-71, 93-97-58, მისწავლი და სოფლის ახალგაზრდობისა და ჯარბრძის განყოფილებები — 93-97-51, ურთიერთობის განყოფილება — 93-97-54, მენაწარმოთა მიწროვი — 93-97-59, ფოტოლაბორატორია — 93-97-58, გამომშვები — 93-93-81, კორექტორები — 93-97-49.

„ავტომატური“ მსოფლიო რეკორდები

მძლეოსნობის საერთაშორისო ფედერაციის (იაფი) გადაწყვეტილებით, ამერიკელან ავტომატური ჰამშობების მიერ ნაჩვენები შედეგები ოფიციალურ მსოფლიო რეკორდებდა აღიარებულია. როგორც ცნობილია, ავტომატური ჰამშობები მუშაობას სასტარტო პისტოლეტის გასროლისთანავე იწყებენ და მონაწილის მიერ დისტანციის დამთავრებისთანავე აღნუსხვენ ზუსტ დროს წამის მუხებზე.

იაფი-მა პირველ „ავტომატურ“ მსოფლიო რეკორდებდა დაამტკიცა შემდეგ მარჯნებლები. პამშბი, რბენა, 100 მ. პანსი-ა(აშშ) — 9,95; 200 მ. ქკორი (იამაიკა) — 19,81; 400 მ. ვგანსი (აშშ) — 43,86; თარჯრბენი, 110 მ. მილბერნი (აშშ) — 13,24, 400 მ. აკიი ბუა (უგანდა) — 47,82; ესტაფეტი 4x100 მ. აშშ-ს ნაერბები — 38,19.

ქალშბი, რბენა, 100 მ. ტიუსი (აშშ) — 11,07, შტეპერი (გდრ) — 11,07; 200 მ. შევისსკა (პოლონეთი) — 22,21; 400 მ. ზალინი (ფინეთი) — 50,14; 3000 მ. ბრავინა (სსრ კავშირი) — 8,52,8; 100 მ. თარჯრბენი. ერპარდტი (გდრ) — 12,59; 400 მ. კასპერჩიკი (პოლონეთი) — 56,51; ესტაფეტი 4x100 მ. გდრ-ის ნაერბები — 42,51.